

Gasstraat, Lommel

Programma van Maatregelen

Auteur:

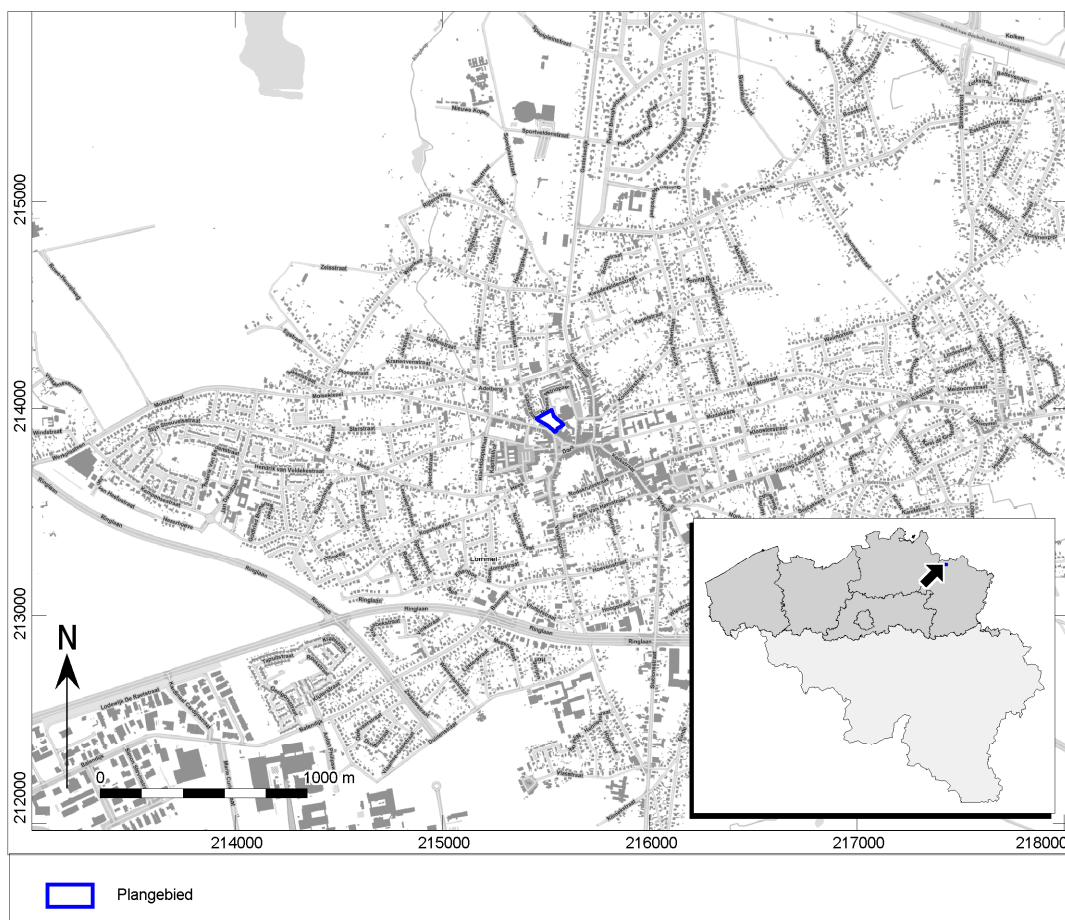
C. Dockx (bureauonderzoek)

Autorisatie:

B. Weekers-Hendriks (OE/ERK/Archeoloog/2016/00095)

1 Inleiding

In opdracht heeft het Vlaams Erfgoed Centrum in april en mei 2018 / 2019 een archeologienota opgesteld naar de archeologische waarde van de locatie Gasstraat in Lommel (afb. 1). De archeologienota bestaat uit een bureauonderzoek en is uitgevoerd naar aanleiding van de voorgenomen nieuwbouw voor een handelsproject met bijbehorende terreinaanleg en parkings.

Afb. 1. Locatiekaart van het plangebied.

Het bureauonderzoek heeft uitgewezen dat er een archeologische verwachting is voor resten en/of sporen vanaf het Neolithicum tot en met de Nieuwste Tijd.

2 Aanleiding van het onderzoek

Het plangebied is onderhevig aan de voorgenomen nieuwbouw voor een handelsproject met bijbehorende terreinaanleg en parkings. Op basis van de aard van de geplande werken kan er uitgegaan worden van een integrale verstoring van het plangebied. Een uitgebreide weergave van de geplande werkzaamheden is toegelicht in de archeologienota pagina 13 tot en met 16.

De consequentie van de voorgenomen ingreep kan zijn dat eventuele aanwezige waardevolle archeologische resten in de ondergrond worden aangetast.

3 Resultaten van het vooronderzoek zonder ingreep in de bodem

Het plangebied is momenteel onbebouwd en gedeeltelijk in gebruik als grasland en parking. Diverse gebruiksdoeleinden hebben er in de afgelopen decennia toe geleid dat er binnen het plangebied rekening gehouden moet worden met een zekere mate aan verstoring. De huidige situatie bestaat uit een parking die is semiverhard met kleinschalig puinmateriaal. Deze parking kan reeds voor verstoring gezorgd hebben. Verder kan op basis van historisch kaartmateriaal vastgesteld worden dat het plangebied deels bebouwd was, waarbij de bebouwing zich concentreerde langs de Gasstraat. Met name de bouw en sloop van de 20^e-eeuwse bebouwing zal voor een zekere mate aan verstoring gezorgd hebben, maar zal tevens afhankelijk zijn van de wijze van sloop. Naast gebouwen hebben er eveneens nutsleidingen gelegen die een verstoring tot 100cm –mv verstoord zullen hebben.

Binnen het plangebied wordt een nieuwbouwproject gerealiseerd. De nieuwbouw zal een ondergrondse kelder (van 2 verdiepingen) bevatten. De onderste verdieping (8,40m –mv) zal een oppervlakte van 5510m² bevatten. De liftputten zullen echter een diepere verstoring van 9,50m –mv veroorzaken. De gelijkvloers en verdere verdiepingen zullen niet over het gehele plangebied gelegen zijn. Deze zullen op 40cm boven het maaiveld aangelegd worden om op een gelijkaardig peil te zitten als de burens. Mogelijk zal er een infiltratiedriehoek gecreëerd worden. Deze zal dan, indien hier geïnfilteerd gaat worden, tot een diepte worden gegaan van 3,00m –mv (diepte infiltratie-/hemelwaterputten 2,60m –mv / 2,80m –mv). Verder zullen er nog nutsleidingen met een verstoring van 100cm –mv aangelegd worden. Als laatste wordt er verharding geplaatst die een verstoring van 50cm –mv zal veroorzaken. Feitelijk kan er daarmee uitgegaan worden van een integrale verstoring van het plangebied.

Op basis van de aardwetenschappelijke gegevens is te zien dat het plangebied gelegen is op het Kempisch plateau. De Quartairgeologische kaarten tonen dat er fluviatiele afzettingen aanwezig zijn waarop mogelijk nog eolische afzettingen afgezet werden. Dit is niet geheel duidelijk omdat het kaartmateriaal zich hier tegensprekt. Op basis van het DTM is op te maken dat het plangebied hoog gelegen is. De bodemkaart geeft eveneens hier indicaties voor. De droge bodem wijst eveneens op een hoog gelegen locatie. Verder wijst de bodemkaart op de kans van een plaggenbodem binnen het plangebied. Een plaggenbodem kan de eventueel aanwezige archeologische resten bewaard hebben. In de omgeving van het plangebied is water terug te vinden. De dichtstbijzijnde watervoorziening, namelijk de Klagloop, is meer naar het oosten te situeren op een afstand van circa 300m. Omwille van deze reden is er een kans op archeologische resten daterend vanaf het Laat-Paleolithicum tot Neolithicum. Uit het DTM is afgeleid dat het plangebied deels afgegraven of net opgehoogd kan zijn. Deze ophoging en afgraving kunnen mogelijk archeologische resten verstoord hebben. Hier kan momenteel geen zekerheid over gegeven worden.

Op basis van de CAI-meldingen in de omgeving kan vastgesteld worden dat de Middeleeuwen en Nieuwe Tijd vertegenwoordigd zijn. Er is nog weinig onderzoek gebeurd in de omgeving. Wel zijn er, verder verwijderd van het plangebied, meldingen daterend van de Romeinse periode en Merovingische periode te situeren. Deze zijn eerder op een lagere locatie, de rand van het plateau en dichterbij water gelegen. De meldingen daterend van de Steentijd situeren zich het dichtst bij water. Het beeld dat de CAI hiermee oplevert dient echter ook genuanceerd te worden. De verschillende (archeologische) onderzoeken en historische relictten tonen aan dat er in en rondom Lommel gedurende verschillende periodes bewoning heeft plaatsgevonden. Het aantal onderzoeken is echter te beperkt om een gerichte verwachting op te stellen voor de verschillende landschappelijke eenheden. Op basis van de CAI en archeologische kennis uit de omgeving kan dan ook afgeleid worden dat er archeologische vindplaatsen verwacht kunnen worden uit verschillende tijdsvakken vanaf het Laat-Paleolithicum tot aan de Nieuwe tijd toe.

Op basis van de historische kaarten kan vastgesteld worden dat het plangebied reeds in de 18de eeuw bebouwd was. De Degaultkaart toont dat de bebouwing bestaat uit verschillende huizen aan de Gasstraat. Deze kaart is echter onduidelijk waardoor geen specifieke informatie over de gebouwen of perceelsindeling gegeven kan worden. Het primitief kadaster en de Atlas der Buurtwegen geven hetzelfde beeld weer en kunnen meer specifieke data leveren. De bebouwing bestaat uit vier gebouwen waarvan de oostelijke gebouwen langgerekt zijn en haaks op de weg liggen en de westelijke gebouwen langgerekt zijn en evenwijdig met de weg lopen. Het noordelijke gedeelte is in gebruik als tuinzone. De latere topografische kaarten en luchtfoto's tonen dat de gebouwen in het westelijke gedeelte (deels) gesloopt werden in de 19de eeuw of eerste helft van de 20ste eeuw gesloopt zijn. De bebouwing op het oostelijke gedeelte is veranderd

doorheen de periode en de laatste gebouwen zijn gesloopt in de afgelopen decennia om plaats te maken voor de parking. De kans op archeologische resten vanaf de 18de eeuw is kleiner maar mogelijk kunnen er nog funderingen en dergelijke aanwezig zijn van de oudere gebouwen in het westelijke gedeelte van het plangebied indien deze niet mee gesloopt werden. De gebouwen in het oostelijke gedeelte werden volledig gesloopt met inbegrip van de funderingen. Hier is de kans klein op archeologische resten, maar niet uitgesloten.

4 Gemotiveerd advies over het al dan niet nemen van maatregelen

Voor het plangebied werd een bureauonderzoek uitgevoerd. Verder vooronderzoek zonder en met ingreep in de bodem is nog niet mogelijk omwille van juridische maatregelen. Daarom zal het programma van maatregelen ingediend worden volgens het uitgesteld traject. Er wordt voorgesteld om vervolgonderzoeken uit te voeren nadat de stedenbouwkundige vergunning ingediend is. Op basis van het bureauonderzoek is het mogelijk een archeologische verwachting op te stellen op basis van de ligging van het plangebied in het landschap, de landschappelijke kenmerken, het gebruik van kaartmateriaal en omringend archeologisch vondsten.

4.1 Volledigheid van het onderzoek

Het bureauonderzoek heeft uitgewezen dat er mogelijk nog archeologische waarden in het plangebied aanwezig zijn. Afgaande op de landschappelijke ligging van het plangebied, archeologische meldingen en historische kaarten kan een algemene verwachting opgesteld worden.

Ten eerste kan op basis van de ontstaansgeschiedenis van de bodemafzettingen afgeleid worden dat er in principe archeologische resten uit het Laat-Paleolithicum en Mesolithicum aanwezig kunnen zijn. Eveneens kan binnen het plangebied een plaggendeak verwacht worden dat mogelijke archeologische resten bewaard kan hebben, maar mogelijk ook juist verstoord. Deze mogelijke verwachting op vuursteensites uit het Paleolithicum en/of Mesolithicum kan echter naar beneden bijgesteld worden. Door de vroegere bebouwing, het nivelleren van het terrein en het aanleggen van de semiverharde parking mag aangenomen worden dat vuursteenresten verstoord zullen zijn.

Ten tweede kunnen er archeologische resten en/of sporen vanaf het Neolithicum binnen het plangebied voorkomen. Deze kunnen onderscheiden worden in pre-stedelijke en stedelijke bewoning. De pre-stedelijke bewoning zal voornamelijk bestaan uit een sporenniveau met eventueel bijkomstig een vondstenspreiding. De verwachte stedelijke bebouwing dateert uit tenminste de 18^e eeuw, maar mogelijk vroeger. In latere tijden is de (pre)stedelijke bebouwing mogelijk onderhevig geweest aan verstoringen door recente bebouwing (20^e-eeuwse bebouwing), de sloop ervan en het nivelleren. Welke impact deze recente ontwikkelingen hebben gehad op een sporenniveau kan echter op basis van het voorliggende onderzoek niet op voorhand ingeschat worden.

Vervolgonderzoek in het plangebied heeft een groot potentieel op kennisvermeerdering. In de nabije omgeving rond het plangebied is er tot op heden weinig archeologisch onderzoek uitgevoerd. Dit plangebied biedt de mogelijkheid om meer inzicht te krijgen in de positie van bewoningslocaties in de dorpskern van Lommel. Het Vlaams Erfgoed Centrum adviseert derhalve om vervolgonderzoek uit te voeren in de vorm van een proefsleuvenonderzoek.

4.2 Bepaling van de maatregelen

Het plangebied is niet voldoende onderzocht. Op basis van de verwachting op sporensites vanaf het Neolithicum is een archeologisch vervolgonderzoek in de vorm van een proefsleuvenonderzoek aangewezen. De keuzes voor het vervolgonderzoek wordt onderstaand toegelicht.

In het volgende zal een keuze worden gemaakt van de methode(n) voor verder onderzoek, gebaseerd op de volgende vier criteria:

1. Is het MOGELIJK deze methode toe te passen op dit terrein?
2. Is het NUTTIG deze methode toe te passen op dit terrein (levert het iets op)?
3. Is het overdreven SCHADELIJK voor het bodemarchief deze methode toe te passen op dit terrein?

4. Is het NOODZAKELIJK deze methode toe te passen op dit terrein (kosten-batenanalyse)?

Landschappelijk bodemonderzoek:

Ondanks dat een landschappelijk bodemonderzoek wel mogelijk is en niet schadelijk zal zijn voor het bodemarchief, wordt de noodzaak ertoe als niet nuttig gezien. Binnen het plangebied worden pre-stedelijke en stedelijke bewoningssporen verwacht, die zich moeilijk laten vaststellen middels een landschappelijk booronderzoek. Wel zou een landschappelijk booronderzoek kunnen bijdragen aan het vaststellen van de verstoringsgraad binnen het plangebied. Echter, de ervaring leert dat de uitkomsten van een dergelijk onderzoek minder duidelijk te interpreteren zijn vanwege het voorkomen van eventuele ophogingslagen en mogelijke lokale verstoringen die aangeboord worden. Een landschappelijk booronderzoek zal daarmee vermoedelijk niet tot een sluitend advies leiden. Vervolgonderzoek in de vorm van een proefsleuvenonderzoek zal efficiënter zijn.

Verkenkend en waarderend booronderzoek, proefputten

Vanwege de lage verwachting op vondstensites uit het Paleolithicum en Mesolithicum wordt een vervolgonderzoek middels verkennend en waarderend booronderzoek eventueel opgevolgd door proefputten als niet nuttig gezien. Wel dient er bij vervolgonderzoek rekening gehouden te worden met toevalsvondsten. Hier kan echter bij de uitvoering van een proefsleuvenonderzoek rekening mee gehouden worden.

Veldkartering

Veldkartering is niet van toepassing voor het plangebied omdat dit onderzoek echter alleen op een correcte manier kan uitgevoerd worden als de vondstzichtbaarheid dat toelaat, zoals bijvoorbeeld op een geploegde akker. Dit is niet het geval binnen het plangebied. Omwille van deze reden is het kosten-baten niet interessant om deze methode te gebruiken.

Geofysisch onderzoek

Vervolgens is geofysisch onderzoek geen goede methode voor dit projectgebied. Deze methode is echter nog niet optimaal ontwikkeld en zal dus bijgevolg ook geen eenduidige resultaten bieden. Verder is het nauwkeurig geofysisch onderzoek zeer duur en zullen de kosten niet opwegen tegen de baten.

Proefsleuven

De verwachting op sporensites vanaf het Neolithicum kan het beste getoetst worden middels een proefsleuvenonderzoek. Deze methode is het meest efficiënt om sporensites op te sporen. Bij het uitvoeren van het proefsleuvenonderzoek zal er tevens aandacht moeten worden geschonken aan het mogelijke voorkomen van eventuele intacte steentijdvondsten.

5 Programma van maatregelen voor uitgesteld vooronderzoek zonder ingreep in de bodem

5.1 Administratieve gegevens

Uitgevoerde fasen binnen archeologienota:	Bureauonderzoek
Aanleiding:	Nieuwbouw voor een handelsproject met bijbehorende terreinaanleg en parkings
Locatie:	Gasstraat
Plaats:	Lommel
Gemeente:	Lommel
Provincie:	Limburg
Kadastrale gegevens:	1 ^{ste} afdeling, sectie C, nummers 566T en 566 V (inclusief naast gelegen buurtweg)
Diepte bodemverstoring	950 cm –mv
Oppervlakte plangebied	6005 m ² / 0,6 ha
Oppervlakte bodemingrepen	6005 m ² / 0,6 ha
Coördinaten (<i>bounding box</i> ; <i>Lambertcoördinaten</i> (<i>EPSG:31370</i>))	N: 215.528,5 / 213.994,3 O: 215.582,7 / 213.921,7 Z: 215.543,2 / 213.886,1 W: 215.454 / 213.951,2
Projectcode	2018C252 (bureauonderzoek)

VEC-projectcode:	4200155 (bureauonderzoek)
Auteur:	X. Alma (OE/ERK/Archeoloog/2016/00094) B. Weekers-Hendrixx (OE/ERK/Archeoloog/2016/00095) J. Van Bavel (bureauonderzoek, veldwerkleidster)
Autorisatie: ¹	X. Alma (OE/ERK/Archeoloog/2016/00094) B. Weekers-Hendrixx (OE/ERK/Archeoloog/2016/00095)
Begindatum onderzoek:	23/04/2018
Einddatum onderzoek:	18/05/2018
Beheer en plaats documentatie:	Vlaams Erfgoed Centrum Liesdonk 5 2440 Geel
Relevante thesaurustermen:	Bureauonderzoek

5.2 Aanleiding van het onderzoek

Zie hoofdstuk 2.

5.3 Resultaten van het vooronderzoek zonder ingreep in de bodem

Zie hoofdstuk 3.

5.4 Vraagstelling en onderzoeksdoelen

5.4.1 Proefsleuvenonderzoek

Indien er een verwachting is van resten uit perioden die zich kenmerken door een sporenniveau, dan dient een proefsleuvenonderzoek uitgevoerd te worden. Dit zijn dan de mogelijke onderzoeksvragen:

- *Welke zijn de waargenomen horizonten in de bodem, beschrijving + duiding? Komt dit overeen met de vaststellingen uit het booronderzoek?*
- *Waardoor kan het ontbreken van een horizont verklaard worden?*
- *Zijn er sporen aanwezig? Zo ja, geef een beknopte omschrijving.*
- *Zijn de sporen natuurlijk of antropogeen?*
- *Hoe is de bewaringstoestand van de sporen?*
- *Maken de sporen deel uit van één of meerdere structuren?*
- *Behoren de sporen tot één of meerdere periodes?*
- *Kan op basis van het sporenbestand in de proefsleuven een uitspraak worden gedaan over de aard en omvang van occupatie?*
- *Zijn er indicaties (greppels, grachten, lineaire paalzettings, ...) die kunnen wijzen op een inrichting van een erf/nederzetting?*
- *Zijn er indicaties voor de aanwezigheid van funeraire contexten? Zo ja;*
 - *Hoeveel niveaus zijn er te onderscheiden?*
 - *Wat is de omvang?*
 - *Komen er oversnijdingen voor?*
 - *Wat is het, geschatte, aantal individuen?*
- *Wat is de relatie tussen de bodem en de archeologische sporen?*
- *Wat is de relatie tussen de bodem en de landschappelijke context (landschap algemeen, geomorfologie, ...)?*

¹ Xander Alma en Bianca Weekers-Hendrixx zijn werknemers bij ADC ArcheoProjecten BV. ADC ArcheoProjecten voert onderzoek in onderaanneming uit voor het Vlaams Erfgoed Centrum.

- *Is er een bodemkundige verklaring voor de gedeeltelijke afwezigheid van archeologische sporen? Zo ja, waarom? Zo nee, waarom niet?*
- *Kunnen archeologische vindplaatsen in tijd, ruimte en functie afgebakend worden (incl. de argumentatie)?*
- *Wat is de vastgestelde en verwachte bewaringstoestand van elke archeologische vindplaats?*
- *Wat is de waarde van elke vastgestelde archeologische vindplaats?*
- *Wat is de potentiële impact van de geplande ruimtelijke ontwikkeling op de waardevolle archeologische vindplaatsen?*
- *Zijn er nog restanten van de oude bebouwing terug te vinden?*
 - *Zo ja, wat is er bewaard en wat is de bewaringstoestand?*
 - *Uit welke periode dateren bewoningssporen?*
 - *Wat is de datering van het muurwerk (voor zover vast te stellen)? Zijn muurresten te relateren aan de bebouwing die aangegeven staat op historische kaarten? Hoe verhouden deze zich tot de percelering?*
 - *Zijn er indicaties dat de bewoning verder teruggaat dan de 18^e eeuw?*
- *Is de zone aan de straat sterk verstoord door de bebouwing?*
- *Is de zone van de tuinen verstoord?*
- *Welke vraagstellingen zijn voor vervolgonderzoek relevant?*

5.5 Onderzoekstechnieken en -methoden en -strategieën

Proefsleuvenonderzoek

Om een betrouwbaar beeld te kunnen vormen van de aanwezige archeologie binnen het onderzoeksgebied, zal een oppervlakte van ongeveer 12,5% worden onderzocht door middel van proefsleuvenonderzoek. Er is gekozen voor dit percentage omdat op die manier genoeg oppervlakte onderzocht kan worden om een goede archeologische verwachting te bekomen van het plangebied. De proefsleuven worden zoveel mogelijk gelijkmatig verspreid over het plangebied aangelegd volgens het systeem van continue sleuven. Bij het opstellen van het puttenplan is tevens rekening gehouden met de archeologische verwachting uit het bureauonderzoek. De proefsleuven zijn dan ook dusdanig geprojecteerd dat deze de verwachte bebouwing uit de Nieuwe tijd in voldoende mate kan waarderen (afb. 2), dan wel in voldoende mate de verstoringsgraad binnen het plangebied kan vaststellen.

Op basis van de verwachting uit het bureauonderzoek dient er bij de uitvoering van het proefsleuvenonderzoek rekening gehouden te worden met mogelijk meerdere archeologische sporenniveaus. Een eerste niveau zou zich direct aan het maaiveld kunnen voordoen in de vorm van bewoningssstructuren uit de Nieuwe tijd. In het plaggende of eventuele (stedelijke) ophogingslagen kunnen eveneens sporen verwacht worden. Oudere sporenniveaus (Neolithicum tot aan de Middeleeuwen) kunnen eerder aan de onderzijde van de bouwvoor / akkerlaag / esdek of ophogingslaag verwacht worden, in de top van de natuurlijke ondergrond.

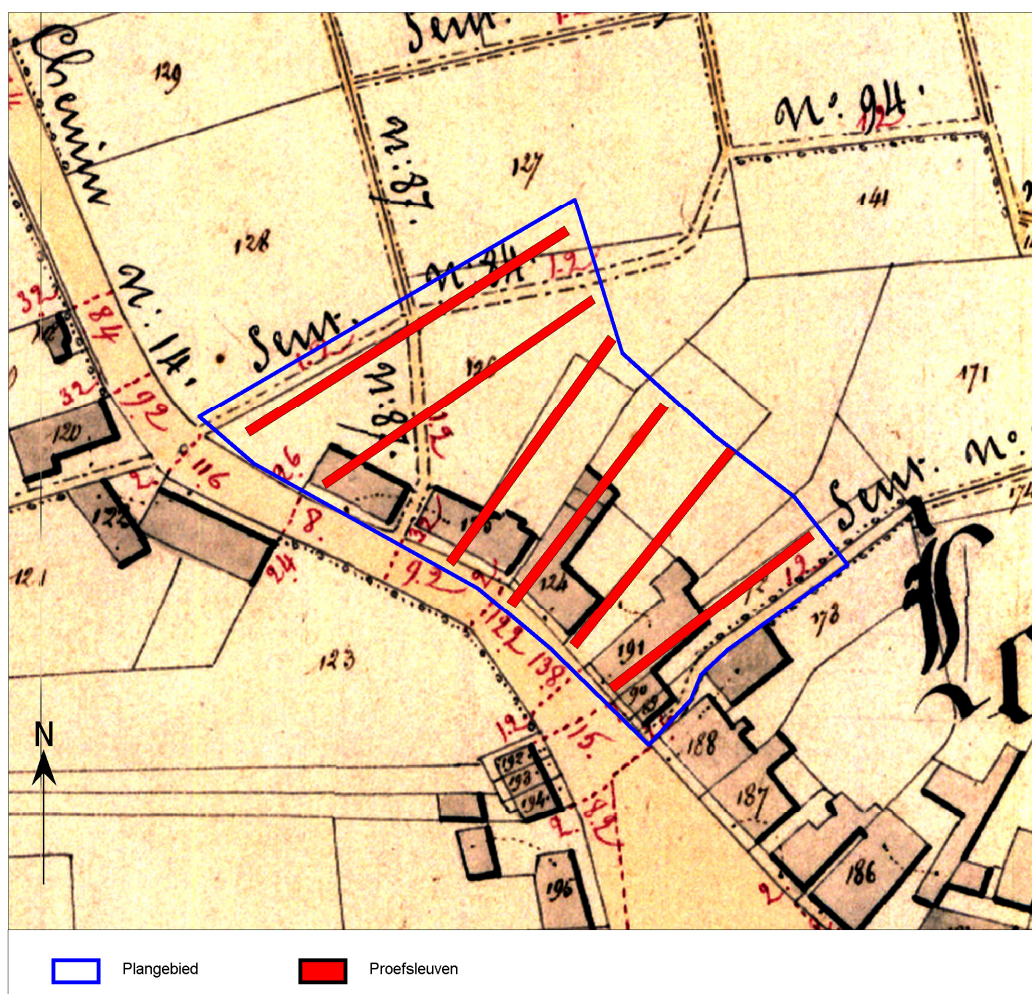
Het proefsleuvenonderzoek dient alleen om een beter grip te krijgen op de archeologische verwachting. Indien er archeologie aanwezig blijkt te zijn, dient een vervolg onderzoek plaats te vinden in de vorm van een vlakdekkende opgraving in de zones waar uit het proefsleuvenonderzoek archeologische resten aanwezig blijken te zijn.

In totaal worden er zes proefsleuven gepland. Eén sleuf heeft een afmeting van 2x75m, één sleuf heeft een afmeting van 2x65m, één sleuf heeft een afmeting van 2x55m en drie hebben een afmeting van 2x50 m. Ze hebben een noordoostelijke oriëntatie en beslaan een totale oppervlakte van 690 m², wat overeenkomt met ongeveer 11% van het plangebied. De proefsleuven worden haaks op de weg gezet om de vragen met betrekking tot de oudere bebouwing op te lossen. De sleuven kunnen daarmee zowel inzicht geven in de mogelijke aanwezigheid van bebouwing langs de straatzijde als de achterliggende erven. Verder is er nog ruimte voor ongeveer 1,5% van het plangebied om extra kijkvensters te plaatsen waar nodig. Deze kijkvensters dienen strategisch ingezet te worden. Indien er nog onvoldoende kennis is met betrekking tot de intactheid van bijvoorbeeld muurresten van de bebouwing, dan kunnen de kijkvensters daar specifiek voor ingezet worden. De tussenaafstand tussen de sleuven bedraagt ca. 15 m waardoor de sleuven maximaal gespreid worden.

De proefsleuven zullen worden uitgegraven tot op het eerste archeologisch leesbare niveau. Indien er sprake is van meerdere archeologische niveaus, worden er ook meerdere vlakken aangelegd binnen

dezelfde proefsleuf, zodat alle potentiële archeologische niveaus en –periodes gewaardeerd kunnen worden. Er kan pas worden overgegaan op de aanleg van een volgend archeologisch vlak na volledige documentatie van het voorgaande. Er kan van de aanleg van een volgend niveau worden afgeweken indien zich binnen een archeologisch vlak sporen bevinden die in samenhang onderzocht dienen te worden bij een vervolg onderzoek (opgraving). Deze zones kunnen op voorspraak van de erkend archeoloog worden gevrijwaard voor de aanleg van een volgend vlak.

Ter aanvulling op de proefsleuven worden er kijkvensters aangelegd. De aanleg van kijkvensters is nodig om een spoor of een concentratie van sporen waarvan de interpretatie en de waardering niet onmiddellijk duidelijk is, beter te kunnen onderzoeken. Mogelijk kunnen deze ook een schijnbare afwezigheid van sporen aantonen. Kijkvensters worden, afgezien van hun ligging, afmeting en vorm, op dezelfde wijze als proefsleuven aangelegd.

Afb. 2. Projectie van de proefsleuven op de GRB-kaart.

Het proefsleuvenonderzoek zal als volgt worden uitgevoerd:

- Er zal worden gegraven met een graafmachine met gladde bak.
- Op alle locaties vindt het graven plaats op aansturing van een archeoloog.
- Bij het verdiepen worden vondsten per stratigrafische laag verzameld. Het vlak en stort wordt met een professionele metaaldetector systematisch en vlakdekkend onderzocht. De vulling uit de gecoupeerde sporen wordt ook nagezocht met de metaaldetector.
- Bij de aanleg van de vlakken wordt vondstmateriaal per stratigrafische eenheid of per spoor verzameld. Indien deze niet herkenbaar of aanwezig zijn, worden vondsten in vakken van 2 x 2 m verzameld. De verzamelstrategie kan al naar gelang de bevindingen worden aangepast.
- Indien sprake is van vondstconcentraties (crematies, concentraties scherven, vuursteen), worden deze als puntlocaties ingemeten. Metaalvondsten (uitgezonderd spijkers) worden eveneens als puntlocaties ingemeten.
- Vondsten worden zoveel mogelijk aan een spoor of laag toegewezen. Gesloten vondstcomplexen worden integraal verzameld. Stortvondsten worden indien mogelijk per sleuf verzameld en geregistreerd.
- Het te documenteren vlak wordt waar nodig geschaafd, gefotografeerd, ingekrast en direct digitaal ingemeten met een *robotic Total Station* (rTS). Met de rTS worden vlak- en maaiveldhoogtes digitaal ingemeten.
- Een representatief deel van de sporen wordt gecoupeerd voor het beantwoorden van de onderzoeksvragen.
- Alle antropogene sporen worden gefotografeerd, ingetekend (schaal 1:20) en beschreven. Waar mogelijk worden sporen bemonsterd voor natuurwetenschappelijk onderzoek.
- Er worden gedurende het veldwerk foto's gemaakt van de algemene situatie, de vlakken, de profielen, van grondsporen in het vlak en van de coupes. Voor publicitaire doeleinden en/of eventuele communicatie-uitingen worden geregeld actie- en sfeerfoto's gemaakt.
- Fragiele en/of belangwekkende vondsten worden op de plaats van aantreffen gefotografeerd alvorens gelicht te worden.
- Profielen en coupes worden schaal 1:20 getekend. De profielen zullen bij een eenduidig profiel gedocumenteerd worden door middel van profielkolommen om de 20 meter. Indien de stratigrafische bodemopbouw complex is of sterk afwisselend is, zal een lengteprofiel worden gedocumenteerd. Op de profieltekeningen worden de TAW-hoogten gezet en tevens zal de hoogte van het opgravingsvlak aangegeven worden op de tekening. Bij grote profieltekeningen kan, op voorspraak van de erkend archeoloog, een andere schaal worden gehanteerd.
- Bijkomstig voor historische vloeren, muurwerk en hun opvullingen: Gebouwde archeologische structuren, zowel in geologisch als in biologisch materiaal, worden op dusdanige wijze onderzocht en geregistreerd dat constructie, fasering, materiaalgebruik, afwerking en bouwtechniek duidelijk zijn. Ze worden verder geregistreerd als alle andere antropogene structuren d.w.z. gefotografeerd, beschreven en ingemeten met rTS. Van relevante bouwonderdelen worden zowel overzichts- als detailfoto's genomen. Indien mogelijk wordt historisch muurwerk gedocumenteerd tegen de profielen om inzicht te verwerven in de stratigrafie. De Code van Goede Praktijk dient hierbij als leidraad.
- Bij het aantreffen van bijzondere archeologische resten wordt, indien nodig, een specialist geraadpleegd die, conform de Code van Goede Praktijk, deze archeologische resten verder onderzoekt en conserveert.
- Indien een proefsleuf niet volledig kan worden aangelegd zoals gepland als gevolg van hevige begroeiing of bebouwing, zal de proefsleuf op verantwoordelijkheid van de erkende archeoloog worden verplaatst of opgedeeld, waarbij de sleuf zo veel mogelijk zijn oorspronkelijke positie zal behouden.
- De grond wordt gestockeerd langs de werkputten. Daarbij wordt de bovengrond gescheiden gehouden van de andere grond. Na het documenteren en afwerken van de werkput wordt de grond terug gestort (in lagen van max. 50 cm) en aangereden.

Het onderzoek wordt uitgevoerd conform de bepalingen in de Code van Goede praktijk, specifiek zoals verwoord in hoofdstukken 8 en 12.

5.6 Voorziene afwijkingen ten aanzien van de Code van Goede Praktijk

Er worden geen afwijkingen voorzien ten aanzien van de Code van Goede Praktijk. Indien tijdens het veldwerk blijkt dat een afwijking noodzakelijk is, dan wordt dit gemotiveerd beschreven in de nota.

5.7 Randvoorwaarden

Er zijn geen randvoorwaarden van toepassing voor het plangebied.